

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an . . . . . 240 Lei Pe jumătate de an . . . . . 120 Lei Pe un pătrar de an . . . . . 60 Lei Un număr . . . . . 5 Lei Pentru străinătate po un an . . . 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concurse edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	--	---

Organizările din trecut

În cei douăzeci de ani din urmă au fost de repetate ori organizate oficiile mai de seamă, institutele de învățământ și diversele corpuri funcționarești, încât cu drept cuvânt așteptam, că după ce s'a scurs atâta vreme de continuă experimentare în ale organizării, să ajungem ca viața statului în toate manifestațiunile ei să funcționeze ireproșabil.

Din păcate însă n'am progresat până acolo, căci cu toate organizările făcute în atâtea rânduri, funcționarea instituțiunilor publice n'a reușit să atingă măsura cea mai avansată.

O dovedește între multe altele un comunicat oficial, apărut mai zilele trecute în ziare, pe care îl facem și noi cunoscut cu titlul de document.

Comunicatul din chestiune ne informează, că „la Ministerul Afacerilor Interne din 33.756 funcționari 17.523, adică mai mult de 50% nu au ca studiu decât patru clase primare” și că „din acești funcționari cu patru clase primare mulți au ajuns în funcțiuni importante prin călcarea condițiunilor de vechime și studiilor cerute de lege”.

Între astfel de circumstanțe evident, că elevilor nu li-se renta să învețe multă carte în școală, deoarece după cum vedem și fără elementele de cultură generală puteau ajunge la situațiuni sociale respectabile.

Dacă ne vom întreba asupra cauzei acestei anomalii, oricât de paradoxal s'ar părea, nu putem decât să răspundem, că adevărata cauză a fost lipsa de organizare.

Cum? După atâtea organizări, reorganizări și paraorganizări ce s'au făcut în trecut se mai poate vorbi de o lipsă de organizare?

Hotărât că da. Ceeace o să arătăm îndată.

Luând sub analiză așa numitele noastre organizări, ne vom convinge fără doar și poate, că acelea n'au fost organizări — în adevăratul înțeles al cuvântului, care pe toată linia să servească obștea, n'au fost organizări, care să creeze o rânduală, o ordine stabilă în viața publică, ci au fost mai mult niște schimbări dela un timp, la altul, în bună parte cu menirea de a servi interese personale, interese de partid, cu un cuvânt interese trecătoare, de aceea organizările acestea nici nu erau de lungă durată, ci se primeau după cum se iveau sau dispăreau anumite interese.

Ei bine, dar racila aceasta în viața de stat trebuie că a provenit de undeva.

Încontestabil că da. A provenit dela democrația secolului al XIX-lea, care democrație, după constatările unor bărbii de stat cu mare trecere în lumea internațională s'a dovedit de incapabilă de orice organizare.

Democrația, după ce degenerase în cursul timpului, a fost în rostul ei complet diformată de un individualism feroce, care individualism sta în calea organizării serioase și durabile a celor mai multe chestiuni de importanță vitală pentru stat.

Cei din fruntea treburilor obștești nu puteau veni cu organizări trainice, pentru că s'ar fi lovit de interesele susținute cu tărie de forțele individuale atât de puternice.

Deci stând sub presiunea duhului vremii nu le-a rămas decât să se împace cu inevitabilul, redactând textul diferitelor organizări mai mult în spirit sectar și în așa fel, ca acelea să se poată oricând schimba, după cum bătea vântul. De aceea le lipsea nota, care între împrejurări normale trebuia să le caracterizeze, adică stabilitatea.

Nu-i vorbă, pe hârtie ne prezentăm perfect de organizați, în realitate însă eram departe de

a fi și a deveni, căci inițiativa o aveau forțele individuale, cărora nu le trecea prin minte să renunțe la egoism.

Pentru cei ce cred, că judecata noastră la adresa egoismului e prea aspră, lăsăm să urmeze o altă dovadă clasică, pe care a publicat-o de curând oficialitatea.

Anume în motivarea Decretului-Lege, prin care au fost trecute Uzinele „Malaxa“ în stăpânirea statului, citim între altele:

„Statul nu-și mai poate îngădui risipa făcută pentru industria metalurgică, după cum el nu poate îngădui, ca rentabilitatea întreprinzătorului să meargă până la 1000 (una mie) la sută în timp ce condițiile de viață ale muncitorilor din fabrică, ale funcționarilor, tehnicienilor întreprinderii să fie cu totul inferioare și statul să ceară noui poveri contribuabililor, pentru a acoperi întreținerea unei industrii atât de costisitoare.“

Din cele de mai sus reiese, că fabricile, care au format această industrie metalurgică, precum și instituțiile de stat, care au avut legătură cu această industrie, au fost așa organizate, că pe de o parte puteau ignora în dragă voie condițiile de viață ale celor cari munceau, pe de altă parte făceau posibil beneficii de 1000 % în paguba statului, în paguba contribuabililor.

Am putea continua, dar n'o facem, fiind mai mult ca siguri, că oricărui cititor îi stau la dispoziție asemenea probe, care arată, că regimul democratic s'a dovedit incapabil de organizare.

Aurel Moacă

Frământările lumii greco-romane

—După H. Pinard de la Boullage, S. I.—

De: Prof. C. Rudneanu

Dacă examinăm mișcarea generală a lumii, viața bisericilor și a sectelor, înțelegem mai bine viața Mântuitorului Iisus Hristos.

La începutul erei creștine, vechea credință a Greciei și a Romei tânjea. Culte nenumărate au venit din Frigia, a lui Attis, din Egipt a lui Isis, din Persia a lui Mitras, sau din regiunile celtice, și toate desfășurau o vie propagandă. Iudaismul deasemenea se frământa. Când creștinismul a început ca să fie cunoscut, aceste rivale se nelinișteau.

Preoții vechi și cei noi, negustorii interesați și puși în serviciul templului, apărătorii vechilor obiceiuri și acei ai riturilor exotice, se simțiau amenințați. Controversele se țineau lanț; conjura-

țiile se urzeau și edictele de persecuție ale împăraților apăreau neconținut. Sectele se formau în jurul bisericilor, concurau între ele. Popoarele din bazinul mării Mediterane erau în plină frământare. Iată drama, care se desfășoară din toate părțile, această dramă începe ca să cucerască Adevărul și devine creștinism. Creștinismul face front contra tuturor adversarilor, ascultă vocea acuzatorilor, ca și pe cea a apărătorilor și astfel Adevărul triumfă asupra lui Iisus Hristos.

Dovezile asupra creștinismului sunt nenumărate. În spre anul 178 filosoful neo-pitagoreic **Celsus**, Voltairul sec. II-lea publică contra creștinilor cel mai violent pamflet. Foarte erudit, conceput de Evrei, este incapabil de a duce documente de seamă adversarului. Triumfă mai ales prin contradicțiile ce le crede a fi descoperite în evangheliile, iar minunile lui Iisus Hristos sunt atribuite magiei, acestora le opune minunile altor religii și face aceleași obiecțiuni ale raționaliștilor moderni.

Istoricul roman **Tacitus** scrie: „Autorul sectei, în anul 117 a fost condamnat la moarte, sub domnia lui Tiberius, de către Pontius Pilatus“. Cu ocazia incendierii Romei de către Nero la anul 64, o „mulțime imensă“ a fost condamnată la moarte, astfel comunitatea romană a fost înfloritoare din timpul acela.

Pliniu cel Tiner, guvernatorul Bitiniei, între anii 111 și 113 într-o scrisoare adresată împăratului Traian, expune declinul cultului oficial și neliniștea în care se află de a trimite oameni la moarte, acărora singură crimă este, credința creștină și faptul că „cântă imne lui Hristos, ca și unui Dumnezeu“. Deasemeni mai avem o mulțime de texte din Siria, Frigia, Grecia, Alexandria și Roma, mărturii colective ale diferitelor biserici, cari au păstrat cele mai vechi tradiții referitor la Iisus Hristos.

Problemele metafizice au fost preocupările gânditorilor din Orientul greco-roman, în special Alexandria, Babilonul și Persia. Care-i origina răului? Platon o atribuia materiei. Care-i natura lui Dumnezeu cel atotputernic? Cei mai mulți accentuau transcendența. Cum se poate trece dela infinit la finit? Își imaginau o serie de ființe, cari creșteau în perfecțiune până ce se apropia ultima de Dumnezeu.

Vasiliade dogmatistul care trăia în capitala Egiptului între anii 120-140 spunea: „In ceea ce privește Mântuitorul, toate sau petrecut așa cum sunt scrise în Evangheliile“.

Valentin care venia din aceleași regiuni la Roma între anii 135-160, recunoștea valoarea istorică a Evangheliilor și n'a îndrăznit ca să inutileze nimic.

Evreii au fost totdeauna dușmanii creștinilor. (Vezi și cartea celebră: *Paul Barbier: Les propagateurs de l'Irréligion: Les Juifs*, Paris, — Propagatorii necredinței: Jidovii a lui P. Barbier).

Credința cea nouă s'a răspândit din Ierusalim în lume, cu anunțarea Invierii. Comunități înfloritoare au luat naștere în Iudeea. În Iudeea de-a semeni s'au dezlănțuit polemici vehemente.

(Urmează)

Atitudinea moralei față de revoluție

(Continuare)

Dacă însă aspectele acestea însoțesc totdeauna realitățile, urmează că ele, toate, sunt elemente constitutive ale fenomenului de care vorbim și că, deci, numai luându-le pe toate în considerare putem spera să ne aflăm pe calea care duce la deplina lui înțelegere.

Odată lămurii asupra notelor esențiale ale revelației, putem trece la chestiunea care ne interesează și anume la cercetarea atitudinii pe care morala creștină o are față de acest fenomen.

3. Pentru morala creștină, revoluția este un rău imens. Întâi pentru că ea se manifestă ca o deslănțuire de ură, de resentiment, de răsbunare, de violență. Și într'adevăr, în vreme de revoluție, nu se știe de lege. În vreme de revoluție, legea se retrage în sfera ei astrală, îmbrăncită din drepturi de valurile furioase ale instinctelor dezgăzuite. În furtuna revoluției nu se știe nimic despre drepturile la viață ale omului. Nimic despre milă și ertare. Și mai puțin despre frăție și iubirea de vrășmași. Totul e trecut prin foc și sabie cu o diabolică sălbătăcie.

Moralei creștine însă, îi repugnă metoda violenței. Pentru morala creștină drumul către bine nu trece peste cadavre de oameni. Pentru ea, binele nu poate răsări niciodată din distingeri, din vărsări de sânge, din ucideri răzbu-nătoare și din ură. Singura violență pe care o acceptă ea, este violența împotriva păcatului. A păcatului din firea proprie mai întâi și abia după aceea a păcatului din firea semenului.

Urmărind salvarea păcătosului, morala creștină nu poate accepta desființarea păcatului sau a răului, prin suprimarea subiectului acestuia, adică a păcătosului, așa cum țintesc revoluțiile.

În al doilea rând, morala creștină respinge revoluția ca pe un rău, deoarece aceasta purcede dela o concepție greșită despre om.

Antipersonalist, revoluționarismul nu vede în om decât un individ pe care-l poți transforma repede și după cum vrei, uzând în deosebi de metoda constrângerii. Despre demnitatea persoanei omenești, precum și despre o păcătoșenie din care ea nu poate eși decât numai printr'un ajutor suprafiresc, revoluționarismul nu știe nimic.

Morala creștină însă cunoaște cât de a-nevoioasă este transformarea interioară a omului. Ea știe cât de grele și susținute lupte trebuie să ducă omul cu păcatul cuibărit în inima sa, câte potecneli trebuie să sufere el și câte lacrimi de căință trebuie să verse, până ce să ajungă a-și simți firea străbătută de simțământul c'a săltat c'un deget dincolo de nemernicie. Deacea pretenția revoluționarismului de-a transforma repede firea lăuntrică a omului prin mijloace exclusiv firești, este pentru morala creștină o erezie peste care ea a trecut de mult.

Ce privește ideologiile pe care revoluțiile vor să le impună, acestea nu-s respinse de morala creștină, ca fiind pe deantregul rele. Deoarece, în bună parte revoluțiile sunt pregătite de nedreptăți strigătoare la cer și multe feluri de călcări de legi săvârșite în sânul unei societăți, în defavoarea unei categorii de membri ai ei.

Aceasta înseamnă că în orice revoluție există un adevăr parțial, un sâmbure de adevăr și că în consecință, revoluțiile nu sunt pe deantregul nedrepte. *Revoluția*, zice Bluntschli, este „întotdeauna nelegală, dar nu întotdeauna e nedreaptă; ea este de cele mai multe ori o suspendare a dreptului, dar nu în mod necesar o crimă“ (la P. Andrei, 580). Berdiaev afirmă și mai categoric că „din punct de vedere spiritual... revoluția comportă totdeauna un adevăr relativ măcar că acest adevăr poate fi amestecat cu falsitate și ură“ (De la destination de l'homme, 271).

Intemeiați pe acest fapt — pe faptul că la obârșia oricărei revoluții se află și pricini drepte — unii socotesc că e foarte natural să se vorbească despre un *drept la revoluție*. Așa-și dă cu părerea, de pildă Masaryk (în scrierea sa: *Les problèmes de la démocratie*, Paris 1924. Pag. 42 — la P. Andrei, 575). Și tot așa și filosoful Berdiaev. „Din punct de vedere etic, zice acesta din urmă, trebuie să recunoaștem un drept la revoluție, atunci când minciuna vechiului drept a crescut prea mult și când bazele spirituale ale acestuia s'au corupt“ (op. cit. 272).

(Urmează)

Dr I. Belu.

Pentru ce vă faceți nedreptate unul altuia ?

(Fapte 7, 26)

Dela copilul cel mic până la moșneagul gârbovit de mulțimea anilor nu este scutit nimeni de greșeli mai mici sau mai mari — în fiecare clipă sau în fiecare ceas. Unii au răul nărav al sudalmelor, s'au obicinuit cu ele ca și cu pâinea de toate zilele, cum a zis un sfânt părinte, unii când vorbesc spun mai multe sudalme decât vorbe dulci, dumnezeești. Alții de mici s'au obișnuit cu minciuna, altora le-a devenit ceva firesc furtul, unii sunt predispuși spre beție, bătaii, desfrâu etc. Rari sunt aceia cari să meargă pe calea cea dreaptă a faptelor bune. Și păcatele ușoare grămădindu-se fără conținere în cărca făptuitorului în cele din urmă sunt o mare povară ca și păcatele grele.

Întâlnim adeseori în lume oameni cari săvârșesc păcate grele, așa numite strigătoare la cer. Cine nu se va îngrozi auzind de un omor de om, de păcatul sodomiei, de asuprirea văduvelor și a orfanilor sau de oprirea plății lucrătorilor, servitorilor, sau a pâlmașilor. Voi încerca să arăt în câteva rânduri greul păcat al opririi plății lucrătorilor având la bază cuvintele Domnului : vrednic este lucrătorul de plata sa. (Mat. 10, 10). Celce tocmește un lucrător să-i lucre în holda sa, așteaptă dela el muncă, iar muncitorul plata sa. Cu ce mândrie privește omul cum crește zidul unei case prin truda zidarilor și a pâlmașilor. Cu câtă satisfacție arunci o privire asupra holdei arate și sămănate prin truda vitelor și a oamenilor angajați. Deci ca bucuria să fie deplină și pentru stăpân și pentru muncitor, plata să nu întârzie a se face la timp. Durere, avem cazuri când nu numai că s'a întârziat cu plata lucrătorilor, dar s'a refuzat plata lor sub diferite pretexte, ceea ce este un păcat tot așa de greu ca și uciderea.

Urmările acestor păcate săvârșite de oameni fără suflet și frică de Dumnezeu nu întârzie a se arăta.

În vechime s'a zidit o casă mare a unui frunțas din sat, om hrăpăreț, lacom și cămătar. Zidarii erau dintr'un sat sărac din vecini. Muncind din greu cu hrană rece, în cele din urmă au isprăvit lucru. Dar când au ajuns să-și facă socoteala, planul proprietarului era făcut să nu le dea nici un ban. Zidarii pe timpul lucrului au dormit într'un grajd. În înfelegere cu nevasta sa, o femeie șireată, a tocmit treaba ca înainte de terminarea lucrului să o găsească bărbatul în grajd cu șeful zidarilor care a tocmit lucrul. Luat de scurt acesta a renunțat de bună voie

la plata lucrului făcut, decât să i-se întâmple altceva. Un altul era plutonier major la compania ce era atunci aici în sat pe vremea confiniului militar înainte de 1872. Și acesta și-a zidit o casă din temelii până la acoperiș fără nici un ban, cu soldații acelei companii din loc și satele vecine. Nici mâncare, nici beutură, ci un tratament de tiran a fost mulțumirea acestuia pentru muncitorii fără plată, obligați să lucreze din zorii zilei până în noapte cu mâncarea lor rece adusă de acasă.

Tot pe aceea vreme este știut că comunicația se făcea cu poștalionul (cursa cu cai). Și aci la noi conducătorul poștei avea mulți cai și mulți servitori pentru schimbul cailor la poștalion în drum spre Caransebeș sau Orșova — vara și iarna neîntrerupt. Cei mai mulți servitori erau oameni săraci de pe valea Hațegului. Poșta de aici pe acele vremuri primise dela împărăție foarte mult pământ, luncile din jurul satului erau proprietatea conducătorului poștei pentru aprovizionarea cailor. Bătrânii povestesc, că servitorii cari serveau odată aci a doua oră nu mai veneau și anume din motivul, că bătrânul șef de poștă căzuse în greul păcat de a-și bate joc de oamenii săi de serviciu. Când vreunul din ei anunța că vrea să plece acasă sau într'altă parte, bătrânul se furișa în grajd noaptea pe când toți dormiau, ascundea o pereche sau două de hamuri, curele, clopote etc. iar cu ocaziunea desocotiri, bietul servitor rămânea ca trăznit văzând mârșava apucătură și neavând de unde să predea lucrurile furate de însuș stăpânul său, pleca fără nici un ban, blăstămând ceasul și nenorocul când a găsit așa stăpân. Se ducea gol pe picioare spre casa sărăciei lui, iar stăpânul agonisindu-și blesteme a căror urmări se văd și azi. „Vor veni asupra ta toate blestemele acestea, te vor urmări și te vor ajunge până vei fi stârpit“ scrie în Deuteronom la cap. 28, 45.

Sub dărămăturile grajdului unde în vechime erau caii și servitorii, s'a găsit mai anii trecuți la mică adâncime sub pământ un schelet de om tânăr, probabil omorât de însuș stăpânul fără suflet al poștei de pe vremuri.

Cunoscând toate acestea din spusele bătrânilor ca o icoană vie vedem cum ruina, nenorocirile, singurătatea — sunt răsplata fără-delegilor, ele au pus stăpânire pe acele locuri, unde munca, truda, golătatea au fost răsplătite cu înșelăciune, cu bătaii și cu apucături mârșave. În cartea cărților găsim scrise următoarele referitor la grelele păcate înșirate mai sus : Urciune este înaintea Domnului Dumnezeuului tău tot celce face strâmbătate. Deut. 25, 16.

Să nu nedreptățești pe năimit, pe sărac și pe cel lipsit dintre frații tăi sau dintre străinii cari sunt în pământul tău și în cetățile tale. Ci să-i dai plata în aceeași zi și să nu apună soarele înainte de aceasta, că el este sărac și sufletul lui așteaptă această plată; ca să nu strige el asupra ta către Domnul și să nu ai păcat. Deut. 24, 14, 15.

Iată, strigă plata lucrătorilor cari au secerat țarinile voastre și pe care ați oprit-o și strigătele secerătorilor au intrat în urechile Domnului Savaot. (Iacob 5, 4).

Preot Nicolae Văleanu

Frați de cruce

(Continuare)

b) Bibliografie.

I. IZVOARE. 1. Dr. Ioan Mihályi de Apșa, Diplome Maramureșene, Maramureș-Sziget, 1900, p. 331—332.

2. O baladă din secolul XVI „Balaurul”.

II. LITERATURĂ. 3. A. D. Xenopol, Istoria Românilor din Dacia Traiană. Ediția III de I. Vlădescu, București, anul nu e indicat, vol. VII, p. 90—91 și 93. Vezi mai jos poz. 17.

4. Goldis János, A román nyelv latinsága, Arad, 1880, p. 23.

5. V. A. Urechia, Schițe de Istoria Literaturii Române, București, 1885, p. 15. Vezi mai jos poz. 33.

6. G. M. Ionescu, Istoria Bisericii Românilor din Dacia Traiană, București, 1905, vol. I, p. XXII—XXVI. Vezi mai jos poz. 15 și 32.

Autorul o spune în *Prefață*, că are material adunat pentru 5 volume. Dar numai primul a apărut. L-a prevenit moartea.

7. Gh. Gh. Arbore, Noțiuni de Istoria Literaturii Românești, Galați, 1886, p. 7 și 29.

8. Aron Densușianu, Istoria Limbei și Literaturii Române, Iași, 1894, ed. II, p. 24 și 31. Cnf. mai la vale poz. 34.

9. A. T. Laurianu și I. C. Massimu, Glossariu, București, 1871, p. 245.

10. A. T. Laurianu și I. C. Massimu, Dicționarul Limbei Române, București, 1871, vol. II, p. 1233 și 1256.

11. Dr. C. Diaconovich, Enciclopedia Română, Sibiu, 1900, tom. II, p. 469—470.

12. I. A. Candrea și Ovid Densușianu, Dicționarul Etimologic al Limbei Române, București, 1910, p. 102. Mai jos combină cu poz. 35—43.

III. MENȚIUNE. 13. Alexandru Resmeriță, Dicționarul Etimologico-Semantic al Limbei Române, Craiova, 1924, p. 276.

14. Lazăr Săineanu, Dicționar al Limbei Române, Craiova, 1914, p. 280, 302 și 376.

Din cele alegate mai sus, la poz. 3, 5, 6, 8 și 9, aflu, că despre tema din chestiune, s'a mai scris la noi și la străini. Se prea poate, că mai sunt și alte scrieri, de cari eu nu am dat până acum.

Iată și lista operelor pe cari nu le-am cetit:

I. IZVOARE. 15. Numeroase manuscripte depuse la: Academia Română din București, la episcopia Râmnicului, la Arhivele Statului, de către cărturarul profesor apoi episcop Ghenadie Enăceanu, citate de Ionescu. Cnf. mai sus poz. 6 și 32.

II. LITERATURĂ. 16. Istoriograful Herodot († 406) IV, 70, citat tot la Ionescu ibid.

17. A. D. Xenopol, Istoria Românilor din Dacia Traiană, Iași, 1898, vol. I, p. 33 și 522.

Această I ediție nu o am. Am însă a III de Vlădescu edată. In ea locul acesta nu l-am reperat de fel, deși cu multă și mare acribie și de repetate ori l-am căutat.

Referitor la problemă, am dat numai de cele istorisite la p. 90—91 și 93. Vezi aici mai sus poz. 3.

18. N. Iorga, Studii și Documente, V, p. 491, (an. 1720).

19. *Idem*, ibidem, I, p. 169 (an. 1447).

20. *Idem*, ibidem, I, p. 176, (an. 1600).

21. *Idem*, Socolilele Sibiului, în „Analele Academiei Române”, II, tom. XXII, din an. 1899, p. 290.

22. Ioan Bianu, Documente Românești, p. 16, (an. 1611).

23. I. Pic, Die romanischen Gesetze, p. 33.

24. Rev. „Arhiva Istorică”, București, 1864, redactor B. P. Hașdeu, 2, p. 29, (anul 1622).

25. Ioan Bogdan, Cinci documente istorice din arhiva din Viena, București, 1889, p. 33, (anul 1645).

26. Hurmuzaki, Documente, II, 2, p. 176, (anul 1467).

27. „Arhiva Istorică a României”, București, 1864, redactor B. P. Hașdeu, I, 1, p. 33, (anul 1483).

28. „Revista pentru istorie, arheologie și filologie”, redactor Grigorie Tocilescu, București, III, p. 209, (anul 1600).

29. „Foaia Societății Românișmului”, București, I, din 1870, p. 90 (anul 1579).

30. Radu Rosetti, Cronica Vascauilor, în Anal. Academiei Române, II, tom. XXIX, 1906, p. 2, (an. 1608).

31. Revista „Arhiva Istorică a României”, red. B. P. Hașdeu, București, 1864, I, 1, p. 6 (la anul 1490).

32. Gh. M. Ionescu, Istoria Cotrocenilor, Lupeștilor (Sf. Elefterie) și Grozăveștilor, București, p. 506. Cnf. poz. 6 și 15.

Catalogul elucubrațiunilor evidențiate aici, la pozițiile 18—31, îl afișez după dl I. Vlădescu, aici poz. 3, conferențiar de Istoria Românilor în București.

33. Buletinul instrucțiunii publice, București, Octombrie, 1866. Cnf. aici poz. 5.

34. E. Husche, Die Iguvineschen Tafeln, p. 306 și 684. Vezi mai la deal poz. 8.

35. Bogdan Petriceicu Hașdeu, Cuvente den bătrâni, București, 1878, I, p. 368; tom. II, București, 1870, p. 230. Cnf. mai la deal poz. 12.

III. MENȚIUNI. 36. Voronica, Dat. ered., 762.

37. Tiktin, Marian Sârb, II, 32.

38. Dr. Gheorghe Alexici prof. la Academ. comercială Budapesta, Literat. pop. 152.

39. Ioan Pop Releganul învățător, Povești pop. 79.

40. Letopiseți, I, 365.

41. Bibicescu, Poezii pop. 311.

42. Teodorescu, Poezii pop. 441.

43. Dr. Alexandru Țiplea, prof. teol. Gherla, Poezii pop. 109.

44. Observez aici la călcâiul bibliografiei, că după mai vechile mele însemnări, celebrul dascăl din Maidan,

(jud. Caraș) Sofronie *Liuba* a scris sub titlul de: „Despre frații sau fărtații de cruce” în „Foaia Diecezană” din Caransebeș, anii 1898 și 1899.

Să se iee bine în seamă, că și *Liuba* știe frați și nu frații la noi!

Am căutat colecția anilor acestora la biblioteca noastră eparhială, dar nu se află numitul studiu la anii amintiți. Se prea poate că e un „lapsus calami”, de care pățimesc adeseori când cu fixarea-mi la cifre. Ci nu e chiar neverosimil în cazul de față, că mă lovește simultan și un „lapsus memoriae”.

45. Mi se pare, că undeva în rev. „Daco-romania” din Cluj, încă am cetit o disertație despre frații de cruce. Din cei IX ani ai ei, îmi lipsesc trei. Nu pot controla și verifica.

46. În clipele când fac corectura prezentă îmi spune un stud. teolog de aici, că dl *Jurchescu* ziarist în Timișoara a scris acum câțiva ani, în o foaie din Timișoara: Despre frații de cruce la Geți și Români. Nu am dat de ea.

Poiantez de încheierea bibliografiei, că cele înșiruite aici în punctele 35—43 și finea adevă, le-am împrimutat fidel și servil din Dicțion. Etimol. *Candrea-Densușianu*. București 1910 pg. 102; vezi mai sus poz. 12.

Perfect îmi dau bine de seamă, că menționata: bibliografie, bibliologie și bibliognozie, e mancă și superficială, dar nu mi-a dat mâna să o precizez și întregesc toată, cum aș dori și ar trebui, și așa prefer a o etala mai departe așa, cum e popularizată acoloși!

Gruia.

(Urmează)

Visare

Primește-mă s'aduc și eu
Pământule — cântare
Cu munții tăi, cari strigă'n Cعر
Cu apele din Mare.

Lăsați-mă să laud și eu,
Voi, Ceriuri necuprinse
Cu aștrii mulți, cari țin de veci
Și nopțile — aprinse.

Voivânturi, cari schimbați ușor
Văzduhul în furtună,
Luați și glasul meu cel slab,
Cu al vostru împreună.

Mi-e drag să caut, s'ascult la voi,
Să'nvăț puterea — frica
Celui ce v'a făcut așa
Pe toate — din nimical!

Să știm cum să ne apărăm în cazul atacurilor aeriene

A) Sfaturi practice.

Comandamentul Apărării Antiaeriene face cunoscut publicului următoarele sfaturi practice de prim ajutor în cazul atacurilor aeriene:

In caz de alarmă aeriană.

- Păstrează-ți calmul;
- Stinge lumina și focurile;
- Nu uita să închizi întrerupătoarele 'dela mașini și 'dela orice aparat electric;
- Inchide gazul aerian;
- Inchide ușile și ferestrele locuinței;
- Ia-ți masca și cutia cu medicamente;
- Intră în adăpostul locuinței, în adăpostul cel mai apropiat sau într'un adăpost public, dacă ești surprins pe stradă;
- În adăpost respectă consemnul dat de șeful adăpostului;
- Nu face mișcări de prisos, nu fuma, nu bea băuturi alcoolice;
- Nu părăsi adăpostul până ce nu s'a dat semnalul de încetarea alarmei.

Măsuri de prim ajutor.

Medicamentele ce trebuiesc să se găsească asupra fiecărui locuitor.

Orice locuitor trebuie să aibă asupra sa cel puțin următoarele medicamente:

- 25 gr. vată hidrofilă (împachetată în hârtie impermeabilă).
- 1-2 pansamente, tot asemenea împachetate;
- 10-15 gr. tinctură de iod;
- Este bine de a avea deasemenea și: 30 gr. amestec de clorulă de var cu talc.
- 20 gr. vaselină horicată.

B) Primele ajutoare.

1. In caz de rănire.

Tamponează cu mâinile densinfectate cu alcool, imediat rana — cu tinctură de iod; — în lipsa acesteia se poate întrebuița alcoolul.

Aplică pansamentul pe rană cu partea ce nu a fost atinsă de mână.

Dacă scurgerea de sânge este în șuvoi, leagă-te strâns deasupra rănii.

2. In caz de arsuri pe piele.

Unge locul cu vaselină horicată pansându-l imediat.

3. Când ai fost înproșcat cu lichid sau vapori suspecti.

Tamponează cu vată sau o batistă curată locul atins apoi pudrează ușor acel loc cu praful de clorulă de var.

4. In caz de lăcrimare.

Nu freca ochii, ci spală-te cât mai repede cu apă multă amestecată cu puțină sare (o lingură la un l Kgr.) sau cu apă cu bicarbonat de sodiu (o lingură la l Kgr.).

G. B.

Dacă este un caz grav, anunță cât mai repede echipa de prim ajutor dela postul de pomperi cel mai apropiat.

I. In caz de Bombardament aerian.

Păstrează-ți sângele rece.

Nu părăsi adăpostul sub niciun motiv, până ce nu auzi semnalele de încetarea alarmei.

La încetarea alarmei eși din adăpost cu prevedere. Ocolește locurile bombardate.

Nu atinge proiectilele neexplodate, îndepărtează-te cât mai grabnic de ele, deoarece pot exploda cu întârziere.

Anunță imediat postul de pomperi, pentru a trimite specialiști să ridice proiectilele căzute.

II. In caz de incendiu.

Nu provoca panică.

Fă toate eforturile spre a localiza incendiul din primele momente, fără a aștepta sosirea pompierilor.

Aruncă peste bombele incendiare nisip în cantitate suficientă, spre a le înăbuși arderea.

Anunță postul de pomperi cel mai apropiat, dacă prin încercările ce ai făcut nu ai reușit să stingi incendiul.

ȘTIRI

Hirotonire. Prea Sfințitul Părinte Episcop Vasile a învrednicit cu darul hirotoniei pe candidații *Iosif Iorga* și *Andrei Trifon*, aleși preoți în *Coșteiul* Vârșetului.

Rezultatul Plesbicitelui pe ziua de 7 Martie a. c. a fost următorul: 2.887.758 voturi „da” și 2816 voturi „nu”, de unde reiese că aproape unanimitatea suflării românești, conștiente, este alături de Conducătorul Statului, domnul General Ion Antonescu!

Conducătorul în străinătate. Domnul General Ion Antonescu Conducătorul Statului a făcut săptămâna aceasta o vizită Reichs-mareșalului Goering la Viena. În același timp dl General Potopeanu a vizitat pe dr Funk ministrul economiei și director al Băncii Reichului.

Măsură creștinească. Dl ministru al Cultelor și Artelor în înțelegere cu I. P. S. Patriarh a dat ordin ca Vineri, 7 Martie, fiind întâia Vineri din Postul Mare toate spectacolele publice să fie suspendate. Iată, însfârșit o laudabilă măsură creștinească.

„Pastorală” și „Sfatul Duhovnicesc”, date de I. P. S. Patriarh Nicodem. Cu prilejul intrării în Postul Mare, I. P. S. Patriarh a adresat poporului român o pastorală, în care aseamănă cercarea grea prin care a trecut țara noastră cu ispitirea Mântuitorului în pustie de către diavol. În „sfatul Duhovnicesc” I. P. S. Sa îndeamnă la unire, la cumințenie, la muncă. „Dumnezeu a făcut minunea vindecării noastre pe urma unei operații grele”, să ne operăm și noi fiecare în parte rana, sufletul bolnav, tămăduindu-ne spre întărirea noastră și a Patriei.

Bulgaria a aderat la pactul tripartit. La începutul săptămânii trecute a stărnit mare valvă precum și o simțită destindere faptul intrării Bulgariei în pactul tripartit. Orientarea această nouă a vecinei noastre dela

sud a provocat supărare în Anglia, care la moment a rupt și cu Bulgaria relațiile diplomatice, considerându-o ca „teritoriu ocupat de inamic”.

† **Dr Petru Barbu.** La încheierea foii ne vine întristătoarea știre a morții bunului român și mare dascăl Dr Petru Barbu. Născut acum 77 ani în Logojul tradițiilor românești, trece pe la toate centrele cărturărești: Logoj, Beiuș, Blaj și Brașov pentru a termina la Cernăuți. Doctor în teologie al universității bucovinene, merge să se specializeze în Pedagogie la Graz și Berlin. Ca profesor și director al institutelor teologic-pedagogic picură multă iubire de neam în inimile viitorilor dascăli și preoți. Totașa face ca redactor al Foii Diecezane, timp de aproape 16 ani. Ungurii îl alungă dela catedră, îl internează, dar când soarele dreptății reapare pentru noi, Dr Petru Barbu revine să illustreze catedra și școala pe care a făcut-o cunoscută prin ale sale numeroase ~~manuale~~ *manuale de Religie*.

Pensionat acum 4 ani s'a retras în București, de unde a plecat astăzi spre plaiurile neștrăcătunii, în care Dumnezeu să-i facă parte de bine meritată odihnă! Vecinică pomenirea lui!

„Unirea” organul mitropoliei greco-catolice unite dela Blaj a împlinit jumătate de veac de existență. Numărul din 28 Februarie a apărut în cadre festive demne de laudă.

„Concert religios” aranjează Academia noastră teologică azi Dumineca Ortodoxiei în sf. biserică catedrală, după sf. liturgie, cu următorul

PROGRAM:

1. G. Lamachin: *Pre Tine te lăudăm*, cor.
2. A. Sequens: *Acestea zice Domnul*, cor.
Predica I. P. C. Sale arhim. Dr Laurentiu Busuioc, rectorul Academiei.
3. G. Dima: *Cinei Tale*, cor.
4. G. Cucu: *Nu pricep curată*, cor cu solo de Bas, C. Lugojan ~~sod.~~ an. II.

Cărțile și broșurile destinate bibliotecilor parohiale să se ridice dela secția culturală, în timp de cel mai târziu 2 sau 3 săptămâni.

Notă oficială

Nr. 1180 E. 1941.

Se atrage atențiunea oficiilor noastre protopresbiterale și parohiale, că în conformitate cu art. 39 din Statutul de Organizare a bisericii ort. rom., socoțile parohiilor pro 1940 trebuiesc trecute prin Consiliul și Adunarea parohială în primele trei luni ale anului, adică până la finea lui Martie a. c.

Socoțile verificate și aprobate de corporațiunile bisericesti, se vor înainta — cel mai târziu — până la 30 Aprilie a. c. Consilul eparhial — prin oficiile protopresbiterale — spre supra cenzurare.

Caransebeș, la 4. Martie 1941.

Episcopul:

† VASILE

Consilier referent:

Dimitrie Sgăverdia

„BANCA POPORALĂ“ INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII CA SOCIETATE PE ACȚII IN CARANSEBEȘ

Filiale: Bozovici, Teregova și Buziaș

Expoziția: Eșelnița.

Capital social Lei 10,000.000. — Reg. soc. bancare 13/1934.

Telefon No. 43.

Rezerve: Lei 800.000.

C O N V O C A R E

Domnii acționari ai institutului „Banca Poporală“ s. p. a. Caransebeș sunt invitați la a :

**XXXIV-a Adunare generală ordinară
și la Adunarea generală extraordinară,**

cari se vor ține în Caransebeș la 10 Aprilie 1941, ora 10 a. m. în localul institutului.

Ordinea de zi a Adunării generale ordinare:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Designarea unui notar și a doi acționari pentru verificarea procesului verbal.
3. Darea de seamă a Consiliului de administrație. Bilanțul și Contul Profit și Pierdere pe anul 1940 și raportul Consiliului de cenzori. Darea absolutului.
4. Distribuția beneficiului net.
5. Fixarea jetoanelor și a remunerației Consiliului de cenzori pe anul 1941.
6. Alegerea Consiliului de cenzori ordinari și supleanți pe timp de 3 ani.
7. Propuneri în senzul statutelor.

In continuare

Adunarea generală extraordinară cu**Ordinea de zi:**

1. Modificarea art. 22, 24, 30, 32, 33, 34, 35, 47, 49 și 53 din statute.

Dacă în ziua prevăzută nu va fi reprezentat numărul de acțiuni cerut de statute, ședința adunării generale ordinare și extraordinare se amână pentru ziua de 24 Aprilie 1941, la aceeași oră și în același loc, cu aceeași ordine de zi, fără altă convocare, deliberându-se cu orice număr de acționari prezenți.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE.

N. B. Domnii acționari, cari voesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiat, sunt rugați în senzul statutelor a-și depune acțiunile cu 3 zile înainte de adunarea generală în Caransebeș numai la institutul nostru, afară de Caransebeș la filialele din Bozovici, Teregova, Buziaș, Eșelnița ori la Institutele care sunt membre ale însoțirii „Solidaritatea“.

„PÂRVOVANA“ INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII CA SOCIETATE PE ACȚII IN PÂRVOVA

Capital Lei 605.000.

Inscrisă în Registrul Bancar sub No. 16 din 1935.

Rezerve Lei 521.000.

C O N V O C A R E

Domnii acționari ai băncii „Pârvovana“ institut de credit și economii ca societate pe acții în Pârvova sunt invitați la a

**XXXIV-a Adunare generală ordinară
și la adunarea generală extraordinară,**

cari se vor ține în Pârvova la 6 Aprilie 1941 la ora 11 a. m. în localul institutului.

Ordinea de zi a Adunării generale ordinare:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Designarea unui notar și a doi acționari pentru verificarea procesului verbal.
3. Darea de seamă a Consiliului de administrație și Consiliului de cenzori. Aprobarea Bilanțului și Contului Profit și Pierdere pe anul 1940. Darea absolutului.
4. Distribuția beneficiului net.
5. Alegerea a 3 membri în Consiliul de Administrație cu mandat de 6 ani în conformitate cu decretul-lege No. 3548 din 19 Octombrie 1940.
6. Alegerea a 3 membri ordinari și 3 membri supleanți în Consiliul de cenzori pe 3 ani.
7. Fixarea remunerației Consiliului de Cenzori pe anul 1941.
8. Propuneri în senzul statutelor.

In continuare

Ordinea de zi a Adunării generale extraordinare.

1. Modificarea statutelor.

In caz de neîntâlnirea numărului de acționari cerut de statute, adunările se vor ține în același loc și cu același ordin de zi la 17 Aprilie 1941, ora 11 a. m.

Pârvova la 16 Februarie 1941.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE.

N. B. Domnii acționari cari doresc a participa cu vot decisiv în persoană sau prin plenipotențiat, sunt rugați a-și depune acțiunile eventual și plenipotențele până la 3 Aprilie 1941 ora 12 a. m. la casa institutului.